

Valgkreds (Wulff) og det ærede Medlem for Assens (Berntsen) er vi inde i Gentagelserne. Jeg har allerede derpaa svaret, at den Lov, som her foreslaas, fritager ikke mere end de andre Love for Pligt; den fritager for Pligtens Udøvelse ganske ligesom de andre, hverken mere eller mindre. Hele dette Grundlag for Opposition mod Lovforslaget er efter min Mening ganske uholdbart; jeg ser ikke rettere, end at vi i god Overensstemmelse med Grundloven kan løse dette Spørgsmaal rent praktisk, og jeg vil ønske, at ogsaa det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds og det Parti, han tilhører, vil naa til at se paa Sagen paa en saadan rent praktisk Maade. Hvis vi kommer til at diskutere det paa den Vis i et Udvalg, skulde jeg tro, at det kunde lykkes at komme til Forstaaelse, og en saadan vilde jeg ønske. Under Forhandlingerne i denne Tid er det jo vor Bestræbelse, at alle de forskellige Spørgsmaal, ogsaa et Spørgsmaal af denne Art, afgøres i Forstaaelse mellem Partiernes.

Det ærede Medlem fra Assens sagde, at indenfor Partiet Venstre raader der ikke noget Enevoldsherredømme. Jeg skal ikke indlade mig paa en Diskussion om, hvilket Herredømme der i det hele raader indenfor Venstre; derimod vilde det maaske være rimeligt for os andre at udtrykke et Ønske om, at det, naar Partiet paa et eller andet Punkt ikke har ensartede Anskuelser, blev meddelt i Forvejen ved de Lejligheder, hvor man i Ministeriet drøfter Partiets Anskuelser med Partiets Repræsentant i Ministeriet. Vi har nok en Gang imellem under denne Tids Forhandlinger lagt Mærke til, at Sagerne ikke var afgjorte med, at man havde truffet en Aftale med Partiets Repræsentant i Ministeriet, eller at Partiets Ordfører i Tinget havde rettet en Opfordring, som man siden fra Ministeriets Side har fulgt. I adskillige Tilfælde har det vist sig, at der, som det ærede Medlem sagde, ikke er noget Enevoldsherredømme indenfor Partiet; der hersker ikke paa disse Omraader en ensartet Opfattelse. Det skal jeg imidlertid ikke sige noget til. Et Partis Medlemmer har Lov til overfor mangfoldige Spørgsmaal at have noget afvigende Anskuelser, men det vilde som sagt i saadanne Tilfælde være hensigtsmæssigt, om dette blev meddelt paa det Tidspunkt, da den foreløbige Forhandling om Sagen finder Sted.

Jeg ser i øvrigt ikke, at denne Sag er saa overvættets vanskelig. Det ærede Medlems Anskuelser er jo nok noget afvigende, men det ærede Medlem har dog i det væ-

sentlige kun udtalt Betæneligheder, som han ingenlunde har nægtet kunde overvindes. Jeg haaber, at det skal lykkes gennem en fortsat Forhandling at overvinde dem. Det ærede Medlem nævnedes nogle af de praktiske Vanskeligheder, Sagen rummer. Om dem vil vi selvfølgelig fortræffeligt kunde forhandle i Udvalget. Det ærede Medlem spurgte saaledes om, hvilket Arbejde man havde tænkt sig at anvende disse Mennesker til. Derom kan jeg sige, at det vil meget afhænge af, om det viser sig at blive et betydeligt Antal. Jeg har ikke Indtrykket af, at det vil blive noget stort Antal. Det er min Opfattelse, at hvis man lader Bevægelsen vokse i sin nuværende Karakter med dens bestemte Retning imod Militærvæsenet, med den Agitation, der knytter sig dertil, og uden Adgang til at komme over til andet Arbejde, kan der blive Tale om et ikke helt ringe Antal, selv om det ikke bliver særlig stort, idet jeg tror, at det meget store Tal, ganske uanset deres Opfattelse af Militærvæsenet som saadant, vedblivende vil slutte sig til den Betragtning, der er gjort gældende af det ærede Medlem for Københavns 8de Valgkreds (Martin Olsen), og som han sikkert deler med alle Partier, at Forandring af en Ordning i den Henseende maa ske ad Lovens Vej ved, at man vinder Flertal for sine Anskuelser. Jeg tror altsaa ikke, at det vil blive noget meget stort Tal, om end det dog maaske vil blive et noget større Antal. Hvis man derimod aabner den Adgang, der her er foreslaaet, til at gaa over til et civilt Arbejde, som skal være af samme Varighed som den længste Tjenestetid, der kan blive Tale om i Militærtjenesten, saa tror jeg, at Vanskelighederne kun vil komme fra dem, hvis Standpunkt er bestemt af en meget dybtfølt Overbevisning, der har antaget en ganske ejendommelig Karakter. Hvis Antallet altsaa kun bliver meget ringe, vil Spørgsmaalet om, til hvilket Arbejde de paagældende skal anvendes, ikke komme til at volde store Vanskeligheder. Skulde Tallet blive noget større, bliver Sagen vanskeligere. Jeg kan nævne blandt de Arbejder, som det har været paatænkt at anvende disse Folk til, og som man vilde finde det naturligt at anvende dem til, Skovarbejde, Tørvegravning og lignende. Skovarbejde er jo nærliggende, da Staten har betydelige Skove, hvor der bestandig vil være let Adgang til at ordne et Arbejde for de Mennesker, som denne Lovgivning omfatter.

Det ærede Medlem fra Assens nævnedes,